

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2017

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 5

Խմբի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա մակարդակ

1 Ո՞ր թվականին հայկական բանակը նվաճեց Պտղոմայիս քաղաքը.

- 1) Ք. ա. 84 թ.
- 2) Ք. ա. 66 թ.
- 3) Ք. ա. 69 թ.
- 4) Ք. ա. 71 թ.

2 Ե՞րբ է գահակալել հայոց Վաղարշ II թագավորը.

- 1) 185–198 թթ.
- 2) 164–185 թթ.
- 3) 117–140 թթ.
- 4) 198–215 թթ.

3 Ո՞ր թվականին Կիրակոս Վիրապեցին ընտրվեց կաթողիկոս.

- 1) 1440 թ.
- 2) 1452 թ.
- 3) 1461 թ.
- 4) 1441 թ.

4 Ե՞րբ է տպագրվել առաջին հայերեն գիրքը.

- 1) 1566 թ.
- 2) 1521 թ.
- 3) 1512 թ.
- 4) 1547 թ.

5 Ո՞ր թվականին են հայ հայրուկները վրեժխնդիր եղել՝ սպանելով քուրդ ցեղապետ Բշարե Խալիլին.

- 1) 1899 թ.
- 2) 1900 թ.
- 3) 1898 թ.
- 4) 1901 թ.

6 Ե՞րբ է Նադիրը Ղարաբաղի բեկլարբեկությունը բաժանել երկու մասի՝ Գանձակի խանությունից անջատելով Արցախը.

- 1) 1747 թ.
- 2) 1736 թ.
- 3) 1735 թ.
- 4) 1730 թ.

7

ԱՄՆ-ի նախագահ Վիլսոնի իրավարար որոշումը հայ-թուրքական սահմանագծման վերաբերյալ հայտնի դարձավ՝

- 1) 1920 թ. մայիսի 22-ին
- 2) 1920 թ. օգոստոսի 10-ին
- 3) 1920 թ. նոյեմբերի 22-ին
- 4) 1920 թ. հունիսի 1-ին

8

Լիտվայի Հանրապետությունը ՀՀ-ի անկախությունը ճանաչել է՝

- 1) 1991 թ. դեկտեմբերի 21-ին
- 2) 1991 թ. օգոստոսի 23-ին
- 3) 1991 թ. նոյեմբերի 21-ին
- 4) 1992 թ. ապրիլի 24-ին

9

Ո՞վ է Հայաստանից մասնակցել Նիկեայի տիեզերական ժողովին.

- 1) Գրիգոր Լուսավորիչը
- 2) Վրթանես Ա Պարթևը
- 3) Արիստակեսը
- 4) Գրիգորիսը

10

Ո՞ւմ էր անմիջականորեն ենթարկվում արքունական գունդը.

- 1) իշխանաց իշխանին
- 2) սպարապետին
- 3) հազարապետին
- 4) թագավորին

11

Ո՞վ է նշանակվել արևմտահայ գորաբաժնի հրամանատար 1917 թ. դեկտեմբերին.

- 1) Դրոն
- 2) Անդրանիկը
- 3) Գ. Նժդեհը
- 4) Մ. Արեշյանը

12

Ո՞վ էր Զեյթունի 1862 թ. ապստամբության ընդհանուր ղեկավարը.

- 1) Կարապետ Բասիլոսյանը
- 2) Ադասին
- 3) Նազարեթ Չավուշը
- 4) Մկրտիչ Յաղուբյանը

13

Ո՞վ էր եռագույն հեռուստատեսության գյուտի հեղինակը.

- 1) Հովհաննես Կարապետյան
- 2) Հովհաննես Ադամյան
- 3) Ստեփան Ղամբարյան
- 4) Հովսեփ Տեր-Աստվածատրյան

14

Ի՞նչ պաշտոն է զբաղեցրել Ռուբեն Տեր-Մինասյանը ՀՀ-ում.

- 1) արտաքին գործերի նախարար
- 2) կրթության նախարար
- 3) զինվորական նախարար
- 4) ներքին գործերի նախարար

15

Ո՞վ էր Արատտայի հովանավոր աստվածը.

- 1) Հայկ
- 2) Հայոս
- 3) Արամ
- 4) Հայ(ա)

16

Ի՞նչ լեզվով են գրված արտաշեսյան սահմանաքարերի արձանագրությունները.

- 1) արամեերեն
- 2) լատիներեն
- 3) հայերեն
- 4) պարսկերեն

17

Պարսից ո՞ր թագավորին են պատկանում հետևյալ խոսքերը.

«Ամեն քրիստոնյա, որ իմ իշխանության տակ է, հայոց հավատին թող հարի»:

- 1) Հազկերտ III
- 2) Խոսրով I
- 3) Խոսրով II
- 4) Շապուհ II

18

Ովքե՞ր են երդվել հետևյալ խոսքերով.

«Այսուհետև իմ բարձր լինելու են Հայաստանի լեռները, իսկ բաղձալի երազանքը՝ հայրենիքի համար մեռնելը»:

- 1) Ս. Աստվածածնի վանքում խորհրդակցության մասնակիցները
- 2) «Զինակիր» խմբի անդամները
- 3) ՀՅԴ անդամները
- 4) Ֆիդայիները

19

Մայր ժողովուրդների զբաղեցրած տարածքները կոչվել են՝

- 1) պարզևականք
- 2) նախահայրենիք
- 3) հայրենական
- 4) հայրենիք

20

Միջնադարում գանձագին էին կոչվում՝

- 1) առուվաճառքի ենթակա մասնավոր հողերը
- 2) թագավորի կողմից վաճառքի հանված հողերը
- 3) առուվաճառքի ենթակա պետական հողերը
- 4) հավատարմությամբ ծառայած նախարարներին թագավորի շնորհած հողերը

21

Հայաստանում խոշոր հողային տիրույթները մասնատելու և դրանով երկիրը թուլացնելու նպատակով ի՞նչ ձեռնարկեց Սասանյան Պերոզ թագավորը.

- 1) Հողեր ժառանգելու և գնելու իրավունք շնորհեց բարձրաստիճան հոգևորականներին:
- 2) Հողեր ժառանգելու իրավունք շնորհեց նաև իշխանական տների իգական սեռի ներկայացուցիչներին:
- 3) Հողեր ժառանգելու իրավունք շնորհեց իշխանական տների կրտսեր ներկայացուցիչներին:
- 4) Անժառանգ մահացած իշխանական տների ներկայացուցիչների թողած հողային տիրույթների ժառանգորդ հռչակեց Պարսից տերությանը:

22

Ի՞նչ նպատակով էր Արցախի ժամանել հայազգի Իվան Կարապետը.

- 1) հայտնելու Նիկոյալ I-ի՝ հայ ազատագրական ուժերին զորական աջակցություն ցուցաբերելու վճռականությունը
- 2) հայերի ազատագրական զինված պայքարին ռուսական իշխանությունների օժանդակությունը հավաստելու
- 3) տեղեկացնելու Պետրոս I-ի Կասպիական արշավանքը սկսելու մասին
- 4) Սյունիքի և Արցախի ազատագրական ուժերին հաշտեցնելու

23

Ըստ ժամանակագրական հաջորդականության թվարկված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել առաջինը.

- ա. Տրդատ III-ի կառավարման մինչքրիստոնեական շրջանի սկիզբը
- բ. պարսից արքա Ներսեհի պատերազմելը Հռոմի դեմ
- գ. Մծուրք քաղաքի հիմնադրումը
- դ. հայոց գահի հանձնումը Բակուր Արշակունուն
- ե. Վաղարշապատ մայրաքաղաքի հիմնադրումը

- 1) ե
- 2) գ
- 3) դ
- 4) բ

24

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Թավրիզի գրավումը Սելիմ Ահեղի կողմից
- բ. Կոստանդնուպոլսի գրավումը օսմանների կողմից
- գ. Սեֆյանների պետության հիմնադրումը
- դ. Ամասիայի հաշտության պայմանագրի կնքումը
- ե. Չալդրանի ճակատամարտը

- 1) բ, գ, ե, ա, դ
- 2) գ, ե, բ, ա, դ
- 3) գ, բ, ա, դ, ե
- 4) բ, գ, ե, դ, ա

25

Ստեղծագործությունը համապատասխանեցնել հեղինակի անվանը.

ա. «Բայազետ»	1) Եսայի Հասան-Ջալալյան
բ. «Նոր տետրակ, որ կոչի յորդորակ»	2) Մովսես Բաղրամյան
գ. «Համառօտ պատմութիւն Աղուանից»	3) Վ. Պիկուլ
դ. «Պատմութիւն Դավիթ բեկին»	4) Շահամիր Շահամիրյան
	5) Ստեփանոս Շահումյան

- 1) ա-3, բ-4, գ-2, դ-5
- 2) ա-5, բ-4, գ-1, դ-2
- 3) ա-5, բ-4, գ-2, դ-1
- 4) ա-3, բ-2, գ-1, դ-5

26

Կատարել համապատասխանեցում.

- 1) Հայկազ Խաչատրյան, Ստեփան Զատիկյան
- 2) Իգոր Մուրադյան, Վաչե Սարուխանյան
- 3) Պարույր Հայրիկյան, Աշոտ Նավասարդյան
- 4) Սոս Սարգսյան, Վիկտոր Համբարձումյան

- ա. ի նշան բողոքի արտահայտության՝ հացադուլի հայտարարումը Մոսկվայում
բ. «Ղարաբաղ» կոմիտեի ստեղծումը
գ. Ազգային միացյալ կուսակցության (ԱՄԿ) ստեղծումը
դ. «Յոթ հայրենասերներ» անվամբ հայտնի «Հայկական երիտասարդական միության» գործունեությունը
ե. «Երկունք» թերթի հրատարակումը

- 1) 1–գ, 2–բ, 3–ե, 4–ա
- 2) 1–գ, 2–ա, 3–բ, 4–դ
- 3) 1–բ, 2–դ, 3–ե, 4–ա
- 4) 1–ա, 2–բ, 3–գ, 4–դ

27

Լուսավորչի թոռ Գրիգորիսի հոգևոր իշխանությանն էին ենթարկվում Մեծ Հայքի հետևյալ նահանգները.

- 1) Արցախ, Ուտիք, Պարսկահայք
- 2) Ուտիք, Արցախ, Փայտակարան
- 3) Ուտիք, Սյունիք, Պարսկահայք
- 4) Սյունիք, Արցախ, Փայտակարան

28

Ե՞րբ է գտնվել Անահիտ աստվածուհու բրոնզաձուլյլ արձանի գլուխը.

- 1) XX դարի սկզբին
- 2) XVII դարում
- 3) XIX դարում
- 4) XVIII դարի վերջին

29

Երբվանի՞ ց է հրատարակվում «Բազմավեպը».

- 1) 1846 թ.
- 2) 1843 թ.
- 3) 1837 թ.
- 4) 1836 թ.

30

Թվարկված հայոց թագավորներից ո՞վ է հաղթել օլիմպիական խաղերում.

- 1) Տրդատ I
- 2) Տրդատ II
- 3) Տրդատ III
- 4) Խոսրով I

31 Որքա՞ն էր ադրբեջանցիների կորուստը Քարինտակի ազատագրման ժամանակ.

- 1) 6 զոհ և 15 վիրավոր
- 2) 10 զոհ և 15 գերի
- 3) 54 զոհ և 50 գերի
- 4) 74 զոհ և 70 վիրավոր

32 Ո՞ւմ խոսքերն են. «Գրիգոր Լուսավորիչը «տղայության հասակում» Հայաստանում սովորել է հայոց գիրն ու լեզուն».

- 1) Մար Աբաս Կատինայի
- 2) Ագաթանգեղոսի
- 3) Բարդաճանի
- 4) Գևորգ Ասորու

33 Ո՞վ է մեջբերված խոսքի հեղինակը.

«Գալստյանի անունը մենք կմտցնենք հերոսների՝ Լենինգրադի պաշտպանների անջնջելի ցուցակում և կհիշենք նրան ընդմիշտ»:

- 1) Ն. Տիխոնովը
- 2) Հ. Բաղրամյանը
- 3) Հ. Բաբաջանյանը
- 4) Գ. Ժուկովը

34 1863 թ. Ազգային սահմանադրության համաձայն՝ արևմտահայության կյանքը կազմակերպող մարմիններից Ազգային ժողովը կոչվել է նաև՝

- 1) Ազգային խորհուրդ
- 2) Երեսփոխանական ժողով
- 3) Կենտրոնական վարչություն
- 4) Սահմանադիր ժողով

35 Ի՞նչն էր 1990–ական թթ. հայ–թուրքական դիվանագիտական հարաբերություններ չհաստատելու պատճառը.

- 1) Հայաստանի մերձեցումը ՌԴ–ի և ԱՄՆ–ի հետ, որին Թուրքիան դեմ էր
- 2) Թուրքիան առաջարկում էր արձանագրություններում կետեր փոփոխել՝ հօգուտ Ադրբեջանի
- 3) Հայաստանի կողմից արձանագրությունների վավերացման կասեցումը
- 4) Թուրքիան Հայաստանին նախապայմաններ ներկայացրեց՝ հատկապես կապված Ղարաբաղյան խնդրի հետ

36

XIX դարի ռուս-պարսկական երկրորդ պատերազմի իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Թավրիզի գրավումը
- բ. Շուշիի պաշարման սկիզբը
- գ. Երևանի բերդի գրավումը
- դ. Շամքորի ճակատամարտը

- 1) դ, գ, ա, բ
- 2) բ, դ, ա, գ
- 3) բ, դ, գ, ա
- 4) գ, ա, դ, բ

37

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. «Հանրապետություն» քաղաքական միավորման ձևավորումը
- բ. ՀՀ եռաստիճան դատական համակարգի ձևավորումը
- գ. ՀՀ-ի վարչատարածքային փոփոխությունների իրականացումը՝ մարզերի ստեղծումը
- դ. նախկին խորհրդային հանրապետությունների հայտարարությունները Անկախ պետությունների համագործակցություն ստեղծելու մասին
- ե. Հայաստանի անկախության մասին հռչակագրի ընդունումը

- 1) ե, դ, ա, գ, բ
- 2) ե, դ, գ, ա, բ
- 3) դ, ե, ա, բ, գ
- 4) ա, գ, դ, ե, բ

38

Կատարել համապատասխանեցում.

1) Վանի թագավորության զինված ուժերի ընդհանուր թիվը Սարդուրի II-ի օրոք	ա. 48 հազար
2) Հայկազուն-Երվանդականների օրոք ռազմադաշտ դուրս բերվող հայոց բանակի թիվը	բ. 80-100 հազար
3) Արշակունիների օրոք հայոց կանոնավոր բանակի թիվը	գ. 90-100 հազար
4) Բագրատունիների օրոք պատերազմների ժամանակ հայոց զորքի թիվը	դ. 100-120 հազար
5) Կիլիկյան հայոց պետությունում պատերազմների ժամանակ հայոց զորքի թիվը	ե. 300 հազար
	զ. 350 հազար

- 1) 1-գ, 2-ա, 3-դ, 4-գ, 5-բ
- 2) 1-գ, 2-գ, 3-բ, 4-դ, 5-ա
- 3) 1-ե, 2-ա, 3-գ, 4-դ, 5-բ
- 4) 1-ե, 2-գ, 3-դ, 4-բ, 5-ա

39

Գտնել ճիշտ պատասխանները.

Կիլիկիայի հայկական պետության ժամանակաշրջանում խաչակիր մատենագիրներն այս երկիրն անվանել են՝

- 1) Հայաստան
- 2) Կիլիկյան Հայաստան
- 3) Փոքր Հայք
- 4) Մեծ Հայք
- 5) Հայոց աշխարհ

40

Թվարկվածներից որո՞նք Գավգամելայի ճակատամարտի արդյունք չեն:

- 1) Հայաստանը թոթափեց աքեմենյան գերիշխանությունը:
- 2) Դարեհ III-ը տիրացավ աքեմենյան գահին:
- 3) Օրոնտես Երվանդ III-ը դարձավ Մեծ Հայքի թագավոր:
- 4) Միթրաուստեսը հռչակեց Փոքր Հայքի անկախությունը:
- 5) Սելևկյան պետությունը մասնատվեց ստրատեգիաների:

41

Ստորև բերված պնդումներից որո՞նք են համապատասխանում Հայաստանի և Ռուսաստանի միջև 1920 թ. օգոստոսի 10-ին կնքված համաձայնագրի բովանդակությանը.

- 1) Ռուսաստանը Հայաստանին տրամադրելու էր 2,5 միլիոն ռուբլի (ոսկով) վարկ:
- 2) Հայաստանը Ռուսաստանին հնարավորություն էր տալիս օգտվելու իր երկաթուղիներից՝ զորքեր և այլ ռազմական փոխադրումներ թուրքիա հասցնելու համար:
- 3) Հայաստանը համաձայնվում էր, որ Ղարաբաղը, Զանգեզուրը և Նախիջևանը ժամանակավորապես զբաղեցվեն ռուսական զորքերի կողմից՝ մինչև հարցի վերջնական լուծումը:
- 4) Ռուսաստանը ստիպելու էր, որ թուրքիան հրաժարվի Բրեստ-Լիտովսկի և Բաթումի պայմանագրերից:
- 5) Խորհրդային Ռուսաստանը ճանաչում էր ՀՀ անկախությունը:

42

Գտնել այն իրադարձությունը, որը խախտում է ստորև տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) Լազարյան ճեմարանի բացումը
- 2) Ներսիսյան դպրոցի հիմնադրումը
- 3) Երևանի թեմական դպրոցի բացումը
- 4) Աղաբաբյան դպրոցի հիմնադրումը
- 5) Շուշիի թեմական դպրոցի բացումը

43

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Տիգրան Երվանդյանի կողմից դաշնակից զորքերի հետ Բաբելոնի գրավումը
- 2) Կարքեմիշ քաղաքի գրավումը դաշնակից զորքերի կողմից
- 3) Կյուրոս Մեծի ապստամբությունը Մարաստանի դեմ
- 4) կիմերների թշնամական արշավանքները Վանի տերության դեմ
- 5) Կյուրոս II Մեծի զոհվելը

--	--	--	--	--

44

Կատարել համապատասխանեցում.

- ա. Գրիգոր Եղիազարյան
- բ. Նիկողայոս Բունիայան
- գ. Հրաչյա Աճառյան
- դ. Աշոտ Հովհաննիսյան
- ե. Շարա Տալյան

- 1) Երգիչ
- 2) պատմաբան
- 3) լեզվաբան
- 4) դերասան
- 5) կոմպոզիտոր
- 6) ճարտարապետ

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Դեպի Հայաստան թյուրք–սելջուկների առաջին արշավանքը գլխավորում էին զորավարներ Իբրահիմն ու Գթլմուշը:
- 2) Սելջուկներին համառ դիմադրություն ցույց տվեցին Անիի պաշտպանները, որոնցից Թաթուլ անունով մի հայ զորական մահացու վերք պատճառեց Տուղրիլ բեկի երիտասարդ ազգականներից մեկին:
- 3) Թյուրք–սելջուկների երրորդ արշավանքը դեպի Հայաստան անձամբ ղեկավարում էր նրանց առաջնորդ Տուղրիլը:
- 4) Սելջուկյան պետության գլուխ կանգնած Ալի Արսլանը որոշեց վերջնականապես գրավել Հայաստանը:
- 5) Անիի գրավումից հետո Սյունիքի, Կարսի և Վասպուրականի թագավորները ձևականորեն իրենց հպատակությունը հայտնեցին սելջուկներին:
- 6) Սելջուկների առաջին չորս արշավանքները հետախուզական բնույթ էին կրում:

Բ մակարդակ

46

Գտնել տերմինների կամ հասկացությունների սխալ բացատրությունները.

- ա. Խորհրդային Ռուսաստանի ընդունած «Թուրքահայաստանի մասին» հրովարտակով է առաջին անգամ պաշտոնապես ճանաչվել և ձևակերպվել Օսմանյան կայսրությունից նվաճված տարածքի հիմնական մասը՝ որպես վարչական առանձին միավոր՝ «Թուրքահայաստան» անվանումով:
- բ. Բոլշևիկների Հոկտեմբերյան հեղաշրջումից հետո Այսրկովկասում ստեղծված իշխանության նոր մարմինը կոչվում էր Անդրկովկասարիատ:
- գ. Լոնդոնում դիվանագետներ Մ. Սայքսի ու Ժ. Պիկոյի միջև կնքված համաձայնագրով հիմնականում հայերից ստեղծված գործափավորը կոչվում էր «Արևելյան լեզեոն» (Հայկական լեզեոն):
- դ. Ռուսաստանի Ժամանակավոր կառավարության կողմից Արևմտյան Հայաստանի գլխավոր կոմիսար Ավերյանովին հասցեագրված գաղտնի փաստաթուղթը կոչվում էր «Ղեկավար հրահանգներ»:
- ե. 1906 թ. օգոստոսին Էջմիածնում հայ հասարակական շրջանակների հրավիրած ժողովը հայտնի է պատգամավորական Կենտրոնական ժողով անունով:
- զ. 1916 թ. մարտ–օգոստոս ամիսներին հայկական կամավորական ութ ջոկատներից վերակազմակերպված վեց կազմավորումները կոչվում էին հայկական հրաձգային գնդեր:

- 1) ա, գ, զ
- 2) ա, դ, զ
- 3) բ, դ, ե
- 4) բ, գ, ե

Հասկացությունը համապատասխանեցնել բովանդակությանը.

- 1) Արտասահմանից ներգաղթող հայերի ընդունման կոմիտե
 - 2) Հայկական ազգային կոմիտե
 - 3) Հատուկ կառավարման կոմիտե
 - 4) Հայաստանի օգնության կոմիտե
 - 5) Հայրենիքի փրկության կոմիտե
- ա. ԽՍՀՄ ԳԽ նախագահության կողմից Լեռնային Ղարաբաղի պետական մարմինների ղեկավարումն իրականացնելու նպատակով ստեղծված իշխանության մարմին
- բ. Արևմտահայերի առաջին համագումարում ստեղծված մարմին
- գ. ԱՄՆ–ում դաշնակցության կողմից ստեղծված Հայ դատի հանձնախումբ՝ հայոց պահանջատիրության պաշտպանության նպատակով
- դ. Հայաստանի կառավարությանն առընթեր կազմավորված մարմին՝ հայրենադարձությունն իրականացնելու նպատակով
- ե. Խորհրդային Հայաստանին արտաքին օգնության նպատակով 1921 թ. ստեղծված մարմին
- զ. Փետրվարյան ապստամբության ժամանակ Հայաստանում ստեղծված իշխանության մարմին

- 1) 1–ե, 2–բ, 3–գ, 4–զ, 5–ա
- 2) 1–ե, 2–դ, 3–գ, 4–բ, 5–ա
- 3) 1–դ, 2–զ, 3–ա, 4–բ, 5–գ
- 4) 1–դ, 2–զ, 3–ա, 4–ե, 5–գ

Գտնել Հայաստանում ենթակա թագավորությունների առաջացման պատճառները.

- ա. Երկրի նշանավոր իշխանությունները տնտեսական և ռազմական բավարար հզորություն ունեին և անկախության էին ձգտում:
- բ. Կենտրոնախույս ուժերին օժանդակում էր Արաբական խալիֆայությունը:
- գ. Միջնադարյան քաղաքներն անկում էին ապրել և հանդես չէին գալիս որպես թագավորական իշխանության դաշնակից:
- դ. Բագրատունիները կենտրոնացված և միասնական պետություն ստեղծելու ձգտում չէին ցուցաբերում:
- ե. Բյուզանդիան հայոց պետությունը թուլացնելու քաղաքականություն էր վարում:
- զ. Կենտրոնախույս ուժերին աջակցում էր հայոց կաթողիկոսությունը:
- է. Հայ վաճառականությունը լիակատար աջակցություն էր ցույց տալիս երկրի մասնատման քաղաքականությանը:
- ը. Արտաքին գործոնների պատճառով Հայաստանի տնտեսական զարգացումը չհանգեցրեց միասնական կենտրոնացված պետության ստեղծմանը:

- 1) ա, բ, գ, է
- 2) բ, գ, է, ը
- 3) ա, բ, է, ը
- 4) գ, դ, զ, է

49

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների հետևանքներից որո՞նք են սխալ.

- ա. 1826–1828 թթ. պատերազմի արդյունքում ձևավորվեց Հայկական մարզը:
- բ. Ադրիանուպոլսի պայմանագրի արդյունքում Ռուսաստանը ձեռք բերեց Բեսարաբիան:
- գ. Սան Ստեֆանոյի պայմանագրի համաձայն՝ Ռուսաստանը ձեռք բերեց Կարսը, Կադզվանը, Օլթին, Արդահանը:
- դ. 1724 թ. Կոստանդնուպոլսի պայմանագրով Ռուսաստանը տեր դարձավ մերձկասպյան տարածքներին:
- ե. 1877–1878 թթ. ռուս–թուրքական պատերազմի արդյունքում ձևավորվեց Էրզրումի մարզը:
- զ. Թուրքմենչայի պայմանագրի համաձայն՝ հազարավոր հայեր վերաբնակվեցին Արևելյան Հայաստանում:
- է. Բրեստ–Լիտովսկի պայմանագրի արդյունքում Ռուսաստանը կորցրեց նաև Կարսը, Արդահանը և Բաթումը:
- ը. Գյուլիստանի պայմանագրով Ռուսաստանը ձեռք բերեց Անապան, Փոթին և Ղարաբաղը:

- 1) բ, գ, ը
- 2) բ, է, ը
- 3) ա, դ, է
- 4) ա, դ, գ

50

Վանի թագավորության արքաներից ո՞վ է գահակալել ութերորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

ա. Սարգուրի I	զ. Մենուա
բ. Ռուսա II	է. Սարգուրի II
գ. Իշպուինի	ը. Ռուսա III
դ. Արգիշտի I	թ. Արգիշտի II
ե. Ռուսա I	ժ. Սարգուրի III

- 1) թ
- 2) ժ
- 3) բ
- 4) է

51

Հայոց կաթողիկոսների անունները դասավորել ըստ նրանց գահակալման հաջորդականության.

ա. Հովհաննես Ա Մանդակունի	զ. Բարգեն Ա
բ. Սահակ Չորոփորցի	է. Կոմիտաս Մամիկոնյան
գ. Ներսես Գ Տայեցի	ը. Հովսեփ Ա Վայոցձորցի
դ. Ներսես Բ Բագրևանդացի	թ. Հովհաննես Բ Գաբրիելացի
ե. Սահակ Պարթև	ժ. Գյուտ

- 1) է, ը, ժ, ա, գ, դ, թ, է, գ, բ
- 2) է, ը, ժ, ա, գ, թ, դ, է, բ, գ
- 3) է, ժ, ը, ա, դ, գ, թ, է, գ, բ
- 4) ը, ժ, գ, է, ա, դ, թ, գ, է, բ

52

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. գյուղմիասնարկի շրջանառության մեջ մտնելը
- բ. 390-րդ դիվիզիայի կազմացումը
- գ. Հայաստանի կոմունիստական երիտասարդական միության (ՀԿԵՄ) ստեղծումը
- դ. «Մեծ բեկման տարի» հռոմեացի հրապարակումը
- ե. դաշնակցության երիտասարդական միության «ինքնավերացման» համագումարը
- զ. Երկրորդ համաշխարհային պատերազմում Կարապետ Սիմոնյանի՝ ԽՍՀՄ հերոսի կոչմանն արժանանալը
- է. Նելսոն Ստեփանյանի մահը

- 1) գ, ա, է, դ, գ, բ, է
- 2) դ, է, ա, գ, բ, գ, է
- 3) գ, է, ա, դ, գ, է, բ
- 4) գ, ա, է, դ, գ, է, բ

53

Աշխատության վերնագիրը համապատասխանեցնել հեղինակի անվանը.

1) Մատթեոս Ուռհայեցի	ա. «Հայոց պատմություն»
2) Ստեփանոս Օրբելյան	բ. «Տարեգիրք»
3) Վարդան Արևելցի	գ. «Պատմութիւն»
4) Արիստակես Լաստիվերցի	դ. «Ժամանակագրություն»
5) Թովմա Արծրունի	է. «Պատմութիւն նահանգին Սիսական»
6) Կիրակոս Գանձակեցի	զ. «Արծրունիների տան պատմություն»
	է. «Տիեզերական պատմություն»

- 1) 1-է, 2-բ, 3-է, 4-գ, 5-զ, 6-ա
- 2) 1-դ, 2-է, 3-է, 4-գ, 5-զ, 6-ա
- 3) 1-է, 2-է, 3-դ, 4-գ, 5-ա, 6-բ
- 4) 1-դ, 2-է, 3-գ, 4-ա, 5-զ, 6-բ

54

Կարսի կոնֆերանսի հետ կապված՝ ՀՄԽՀ կառավարությունը ձևակերպեց իր պահանջները. թվարկվածներից որո՞նք են այդ պահանջներից.

- ա. Ղարաբաղի խնամակալությունը թողնել Ադրբեջանին:
- բ. Հայաստանին տրամադրել Օլթիի և Կաղզվանի հանքավայրերի, Սարիղամիշի անտառների, Կարսի խոտհարքերի, Կողբի աղի հանքերի շահագործման իրավունքը:
- գ. Արևմտահայ գաղթականներին թույլ տալ վերադառնալ հայրենի օջախները և փոխհատուցել նրանց կրած վնասները:
- դ. Թուրք-հայկական սահման որոշել Արածանի և Արաքս գետերը՝ հայկական կողմում թողնելով Խնուսի մարզը:
- ե. Թուրքիայի և Հայաստանի միջև ազատ առևտրի իրավունք տալ:
- զ. Ջավախքը՝ որպես ինքնավար տարածք, հանձնել Վրաստանի խնամակալությանը:
- է. Կարսի մարզի խնամակալությունը հանձնել Հայաստանին:

- 1) ա, դ, գ
- 2) ա, բ, դ
- 3) բ, գ, է
- 4) բ, գ, է

55

Առանձնացնել չորս պնդումներ, որոնք արտացոլում են Լևոն II-ի ներքին ու արտաքին քաղաքականության արդյունքները.

- ա. Լիակատար հաջողությամբ պսակվեց Անտիոքի համար պայքարը, այն միացվեց Կիլիկյան Հայաստանին:
- բ. Կարգավորվեց երկրի դրամական շրջանառությունը:
- գ. Նա կարևոր հաղթանակներ տարավ մամլուքների նկատմամբ:
- դ. Հայոց պետությունը ստեղծեց ռազմական և առևտրական նավատորմ:
- ե. 1216 թ. նա գրավեց Անտիոք քաղաքը և իշխանությունը հանձնեց իր ազգական Ռայմոնդ-Ռուբենին:
- զ. Վերաշինվեցին և բարեկարգվեցին Այաս և Կոռիկոս նավահանգիստները:
- է. Նա այդպես էլ չկարողացավ թագավորական տիրույթներին միացնել Լամբրոն բերդը:
- ը. Թագավորը արտոնություններից զրկեց Վենետիկի և Ջենովայի վաճառականներին:

- 1) գ, դ, գ, է
- 2) դ, է, է, ը
- 3) բ, դ, է, գ
- 4) ա, բ, գ, գ

56

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների հետևանքներից որո՞նք են սխալ.

- ա. Արտաշես I-ի արշավանքների արդյունքում Տնորիքը միացվեց հայկական պետությանը:
- բ. Արտաշես I-ի վարչական բարեփոխման արդյունքում երկիրը բաժանվեց 120 գավառների (ստրատեգիաների):
- գ. Արտաշես I-ի արշավանքների արդյունքում Մեծ Հայքի բոլոր տարածքները միավորվեցին մեկ միասնական պետության մեջ՝ բացի Ծոփքից:
- դ. Արտաշես I-ի կրոնական բարեփոխման արդյունքում երկիրը վերածվեց թեոկրատական պետության՝ աստվածապետության:
- ե. Արտաշես I-ի ռազմական բարեփոխման հետևանքով զորքը բաժանվեց 4 մասի՝ զորավարությունների:
- զ. Արտաշես I-ի հողային բարեփոխումը նպաստեց ավատական հողատիրության զարգացմանը Հայաստանում:
- է. Արտաշես I-ի հողային բարեփոխման արդյունքում միավորվեցին համայնքային և պետական հողերը:

- 1) բ, է, է
- 2) բ, գ, է
- 3) ա, դ, գ
- 4) դ, գ, է

57

Կատարել համապատասխանեցում.

Անուն

Պաշտոն

1) Արամ Մանուկյան	ա. Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ
2) Ավետիք Սահակյան	բ. ՀՄԽՀ Ժողկոմխորհի նախագահ
3) Սիմոն Վրացյան	գ. Հայաստանի խորհրդի նախագահ
4) Ալեքսանդր Մյասնիկյան	դ. ՀՄԽՀ ժողովրդական տնտեսության խորհրդի նախագահ
5) Ալեքսանդր Բեկզադյան	ե. Մոսկվայի ռուս-թուրքական բանակցություններին մասնակցելու համար ստեղծված հայկական պատվիրակության ղեկավար
6) Սարգիս Սրապիոնյան	զ. ՀՀ զինվորական նախարար
	է. ՀՀ ներքին գործերի նախարար

- 1) 1-գ, 2-է, 3-դ, 4-է, 5-ա, 6-գ,
- 2) 1-է, 2-գ, 3-ա, 4-բ, 5-է, 6-դ
- 3) 1-է, 2-գ, 3-ա, 4-բ, 5-գ, 6-դ
- 4) 1-ա, 2-դ, 3-բ, 4-գ, 5-է, 6-է

58

Առանձնացնել այն երեք պայմանները, որոնք տեղ են գտել Տիգրան Մեծի և Գողերձ II-ի միջև կնքված հայ-պարթևական հաշտության պայմանագրում.

- ա. Կողմերը միացյալ ուժերով հարձակվելու էին Ատրպատականի վրա, որի տարածքը ստանալու էր Հայաստանը, իսկ շարժական գույքն ու բնակչությունը՝ Պարթևստանը:
- բ. Օսրոյենեն, Ադիաբենեն և Միգդոնիան հետ ստանալու դիմաց Պարթևստանը ճանաչում էր Տիգրան Մեծի գերիշխանությունը:
- գ. Պարթևստանը վերադարձնում էր Հայաստանից խլած Յոթանասուն հովիտները:
- դ. Պարթևների արքան կորցնում էր «արքայից արքա» տիտղոսը, որն այնուհետև կրելու էին Տիգրանն ու իր հաջորդները:
- ե. Հռոմի դեմ Պարթևստանի պատերազմելու դեպքում Տիգրան Մեծը խոստանում էր օգնական ուժեր տրամադրել Գողերձ II-ին:
- զ. Հօգուտ Հայաստանի՝ պարթևները հրաժարվում էին Հյուսիսային Միջագետքից և Մարաստանից:
- է. Հօգուտ Պարթևստանի՝ Հայաստանը հրաժարվում էր Մարաստանից և Ատրպատականից:

- 1) գ, դ, զ
- 2) ա, գ, զ
- 3) գ, դ, է
- 4) բ, է, է

59

Տրվածներից ո՞ր երեքը Հովսեփ Արղությանի և Հովհաննես Լազարյանի կազմած՝ Հայաստանի ազատագրման և հայ-ռուսական դաշնագրի նախագծին վերաբերող կետերից չեն.

- ա. Կասպից ծովի ափին Հայաստանին տրամադրվելու էր նավահանգիստ:
- բ. Հայաստանում լինելու էր որոշակի քանակությամբ ռուսական զորք՝ երկիրը հնարավոր հարձակումներից պաշտպանելու համար:
- գ. Ռուսաստանում բնակվող հայերից և վրացիներից կազմվելու էր 25-հազարանոց բանակ, որից 10 հազարը պետք է մտներ Վրաստան:
- դ. Հայոց թագավորն ընտրվելու էր ռուսաց կայսրի կողմից, որն այնուհետև օժվելու էր Էջմիածնում:
- ե. Նախկին հողատերերին վերադարձվելու էին իրենց կալվածքները, սակայն առանց գյուղացիներին ճորտացնելու իրավունքի:
- զ. Զորաջոկատների հրամանատարը լինելու էր հայազգի և ենթարկվելու էր ռուսական հրամանատարությանը:
- է. Հայաստանն ազատագրելուց հետո ստեղծվելու էր հայկական պետություն, և Արցախի մեկիքներից մեկը դառնալու էր Հայաստանի թագավոր:

- 1) գ, դ, զ
- 2) ա, դ, է
- 3) գ, զ, է
- 4) ա, բ, է

Գտնել ճիշտ պատասխանները.

Կիլիկիայում ունիթորներին բնորոշ էր՝

- 1) միարարությունից հրաժարումը
- 2) Քրիստոսի երկաբնակության դավանանքի ընդունումը
- 3) նեստորականների գաղափարների ընդունումը
- 4) բողոքական եկեղեցիների ծեսերի ու արարողությունների ընդունումը
- 5) Քրիստոսի «մի անձ, երկու բնություն», այն է՝ միաբնակության մասին դրույթից չհրաժարվելը
- 6) Հայ եկեղեցին քրիստոնեական մյուս եկեղեցիների հետ միավորելու ձգտումը
- 7) Հայոց եկեղեցու ծեսերի ու արարողությունների վերափոխումը և հարմարեցումը հունական և կաթոլիկ եկեղեցիների դավանանքներին

Ստորև թվարկված պատմական իրադարձությունների պատճառներից որո՞նք են սխալ.

- 1) 1914 թ. կնքված ռուս-թուրքական համաձայնագրի չիրագործվելու պատճառներից էր Առաջին աշխարհամարտի սկսվելը:
- 2) Հայ ժողովրդի նկատմամբ Նադիր շահի ցուցաբերած դրական վերաբերմունքի պատճառներից էր հակաթուրքական պայքարում հայ բնակչության օժանդակությունը ստանալը:
- 3) Արցախից Հովսեփ Էմինի հեռանալու պատճառը Ղարաբաղի Փանահ խանի կողմից նրան ձերբակալելու մտադրությունն էր:
- 4) 1862 թ. Ջեյթունի ապստամբության ժամանակ գեյթունցիների հետ օսմանյան կառավարության փոխզիջման գնալու պատճառը Ռուսաստանի կողմից Թուրքիային պատերազմ հայտարարելու սպառնալիքն էր:
- 5) Թուրքիայի Առաջին աշխարհամարտի մեջ ներքաշվելու գլխավոր պատճառը թուրք-ռուսական դարավոր հակամարտությունն էր:
- 6) Անգլիայի և Ֆրանսիայի կողմից 1915 թ. Դարդանեղի օպերացիան ձեռնարկելու պատճառը Կիլիկիայի և արաբական տարածքների գերմանական զորքերի ռազմակալման կասեցումն էր:
- 7) Առաջին աշխարհամարտի ժամանակ ցարիզմի կողմից հայ կամավորական ջոկատների ցրման գլխավոր պատճառը հայերի անկախական ձգտումներն էին:

Գտնել ճիշտ պատասխանները.

1920 թ. ընդունված ՀՀ հողի մասին օրենքի կիրառման արդյունքում՝

- 1) կալվածատիրական հողատիրությունը վերացվեց մասնակի հատուցմամբ
- 2) կալվածատիրական հողատիրությունը վերացվեց առանց հատուցման
- 3) վերացվեց հողի մասնավոր սեփականությունը
- 4) բոլոր հողերն ազգայնացվեցին
- 5) թույլատրվեց հողի վաճառքը
- 6) նախկինում բնագրավված եկեղեցապատկան հողերը վերադարձվեցին եկեղեցուն
- 7) վակուֆային հողերը հողային հատուկ մարմինների կողմից տրվեցին մզկիթներին

Ընտրել ճիշտ փաստարկները.

- 1) Մեծ Հայքի տարածքը մոտ 400 հազար քառ. կմ է:
- 2) ՀՀ-ի՝ բարձրությամբ երկրորդ լեռնագագաթ Կապուտջուղն ունի 3925 մ բարձրություն:
- 3) Հայկական լեռնաշխարհի երկրորդ բարձր գագաթը Միփանն է, որը գտնվում է Վանա լճից հյուսիս և ունի 4096 մ բարձրություն:
- 4) Վանա լիճը ծովի մակերևույթից ունի 1720 մ բարձրություն և չորս կղզի, որոնցից ամենանշանավորն Աղթամարն է:
- 5) Հայկական լեռնաշխարհի կենտրոնով ձգվում է Հայկական Տավրոս լեռնաշղթան, որը սկիզբ է առնում Արարատից:
- 6) Հայկական լեռնաշխարհի ամենաբարձր լեռնագագաթը Մասիսն է (Մեծ Արարատ), որն ունի 5165 մ բարձրություն:
- 7) Եփրատի երկու ճյուղերը միախառնվում են Ակն քաղաքի մոտ:
- 8) Կապուտան կամ Ուրմիա լիճը ծովի մակերևույթից բարձր է 1916 մետր:

Ստորև բերված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ.

- 1) Արաբական արշավանքները դեպի Հայաստան 640–ական թթ. դադարեցին:
- 2) Հայոց իշխան և սպարապետ Թեոդորոս Ռշտունին, օգտվելով Բյուզանդիայի և Պարսկաստանի՝ արաբներից կրած պարտությունից, 639 թ. վերամիավորեց Հայաստանի արևմտյան և արևելյան մասերը:
- 3) Չնայած Դվինի բնակչության համառ դիմադրությանը՝ արաբները գրավում, ավերում, թալանում են քաղաքը, բնակիչներից շատերին կոտորում և 45 հազար մարդ գերեվարում ու տանում խալիֆայության խորքերը:
- 4) Կոգովիտ գավառի Արծափ ամրոցին օգնության հասած հայոց զորքը Թ. Ռշտունու գլխավորությամբ ջախջախել է արաբներին:
- 5) Հայոց իշխան Թեոդորոս Ռշտունու նստավայրը Դվինն էր:
- 6) Բյուզանդական կայսրությունն արաբների դեմ հայերի աջակցությունը ստանալու համար Վարազտիրոցին շնորհել է կյուրապաղատի կոչում և նրան հանձնել հայոց իշխանի պաշտոնը:
- 7) Կոստանդին (Կոստաս) II կայսրը, չհաշտվելով Թեոդորոս Ռշտունու ինքնուրույն քաղաքականության հետ, նրան մեղադրում է Հայաստանում գտնվող բյուզանդական մի ջոկատի՝ արաբներից 658 թ. կրած պարտության մեջ և ձերբակալում:

Ո՞ր իրադարձություններն են խախտում տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) հռոմեա–պոնտական պատերազմների սկիզբը
- 2) հռոմեա–պոնտական պատերազմների ավարտը
- 3) Տիգրան Մեծի և Միհրդատի միջև հայ–պոնտական պայմանագրի կնքումը
- 4) Միհրդատ Եվպատորի մահը
- 5) Առաջին եռապետության կազմավորումը Հռոմում
- 6) Պարթևստանի թագավոր Հրահատ III–ի ներխուժումը Հայաստան և Արտաշատի պաշարումը
- 7) Արտավազդ II–ի և Կրասոսի հանդիպումը Ասորիքում
- 8) Երկրորդ եռապետության կազմավորումը Հռոմում
- 9) Ակցիումի ճակատամարտը

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) հնչակյան Գարուն Աղասու և մշեցի հայդուկ Մխո Շահենի տեղափոխվելը Ջեյթուն
- 2) «Վերակազմյալ հնչակյաններ» կուսակցության առաջացումը
- 3) Գում Գափուի ցույցը
- 4) Շենիկի գյուղապետ Գրգոյի զոհվելը
- 5) ՀՅԴ առաջին ընդհանուր ժողովը՝ համագումարը
- 6) Գյալիսորի կռիվը

--	--	--	--	--	--

67

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Սսի դառնալը Կիլիկյան Հայաստանի մայրաքաղաք
- 2) խաչակրաց երրորդ արշավանքի սկիզբը
- 3) Միրիոկեֆալոնի ճակատամարտը
- 4) խաչակիրների առաջին մուտքը Կիլիկիա և Դաշտային Կիլիկիայի քաղաքների նվաճմանը ձեռնամուխ լինելը
- 5) Կոտմանի դաշտում տեղի ունեցած ճակատամարտը
- 6) Անտիոքի իշխանության ստեղծումը

--	--	--	--	--	--

68

Ստեղծագործությունը համապատասխանեցնել հեղինակի անվանը.

- ա. «Զանգեզուր»
- բ. «Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքը»
- գ. «Հայաստանը Հուստինիանոսի դարաշրջանում»
- դ. «Թուղթ ընդհանրական»
- ե. «Սալումե»
- զ. «Համառոտ լուծումն Առաքինութեանցն Արիստոտելի»

- 1) Եղիշե Թադևոսյան
- 2) Գրիգոր Տաթևացի
- 3) Ներսես Շնորհալի
- 4) Նիկողայոս Ադոնց
- 5) Գևորգ Բաշինջաղյան
- 6) Վարդգես Մուրենյանց
- 7) Գրիգոր Մագիստրոս

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

69

Տարեթվերը համապատասխանեցնել I դարում տեղի ունեցած իրադարձություններին.

- ա. Կորբուլոնի դեմ մահափորձը Տարոն գավառում
- բ. Հռանդեայի ճակատամարտը
- գ. Կովկասից ալանների ներխուժումը Մեծ Հայքի թագավորություն Տրդատ I-ի օրոք
- դ. թագադրվելու նպատակով Տրդատ I-ի ուղևորությունը Հռոմ
- ե. Վաղարշ I և Տրդատ Արշակունիների մուտքը Հայաստան և Հռադամիզդի վտարումը
- զ. Գառնիի ամրոցի կառուցումը

- 1) 72 թ.
- 2) 52 թ.
- 3) 59 թ.
- 4) 76 թ.
- 5) 65 թ.
- 6) 62 թ.
- 7) 58 թ.

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Բոլոր կուսակցությունները, այդ թվում՝ բոլշևիկները, ազգի և պետության համար ճակատագրական ու վճռական պահերին թիկունք էին կանգնում Հայաստանի առաջին հանրապետության կառավարությանը:
- 2) Հայաստանի առաջին հանրապետության երկրորդ գումարման խորհրդարանում կուսակցական խմբակցություններ են ունեցել ՀՅԴ-ն և Էսեռները:
- 3) Հայ ժողովրդական կուսակցությունը որոշ վերապահությամբ կողմ էր միացյալ և անկախ Հայաստանի ստեղծմանը:
- 4) Տնտեսության բնագավառում Հայաստանի առաջին հանրապետությունը թույլատրում էր սեփականության տարբեր ձևեր՝ պետական, մասնավոր, կոոպերատիվ և այլն:
- 5) Հայաստանում ի սկզբանե բոլշևիկների իշխանության հաստատումը կապվում էր երկրում հասունացող սոցիալ-տնտեսական ճգնաժամի և աշխատավորների ծայրահեղ դժգոհությունների հետ:
- 6) Մայիսյան ապստամբության օրերին Երևանում ստեղծվել էր Հայաստանի ռազմահեղափոխական կոմիտե, որը ՀՀ կառավարությունից պահանջել է հանձնել իշխանությունը: